

Meglepetés

Mit csodálkoznak? Maguknak ez is külföldi kocsi?

Anyakönyvi hírek

I. KERÜLET

Házasság: Sorbán Mihály és Sánta Karolina, Srévi Mihály és Osz Amália, Molnár András és Tátrai Erika, Szilágyi Antal és Vodli Katalin, Schrot József és Ludvig Klára, Molnár Lajos és Nagy Idikó, Szabó András és Csókó Mária, Pörtl László és Csókó Mária, Sándor János és Négyókrú Mária, Hegedűs-Bite Ferenc Zoltán és Faragó Edit, Pálfi József és Juhász Gabriella, Szecsvai Károly és Lantos Mária, Rác László és Winkler Mária, Nagy István és Ravelli Erzsébet, Büky Kálmán és Tóth Mária, Török István és Horváth Katalin, Ackermann Péter és Redencki Klára, Szerb János és Dinnyés Iлона, Hamvai-Kovács István és Fejes Éva, Fehér József és Pósa Margit, Kovács Péter és Sáray Katalin, Rékasi Sándor és Harikai Julianna, Ács Zoltán és Gyovai Rozália, Lakatos Géza és Simon Márta, dr. Lengyel Miklós és Kovács Klára házasságot kötöttek.

Születés: Tóth Andrásnak és Torna Agnesnek Péter Pál, Sánta Istvánnak és Papp Évának Tamás Csaba, Hegedűs Józsefnek és Lajkó Margitnak Mária, Kispál Mihálynek és Vescsenyés Rozáliának Zsolt, Tánács Imrénének és Goda Viktóriának Györgyi, Dömény Jánosnak és Északfi Istvának János, Tóth Sándornak és Selmeczi-Tóth Katalinnak Sándor, Kovács Andrásnak és Molnár Gabriellának Tímea Idikó, Szűcs Zsigmondnak és Adámka Etelkának László József, Nyári Antalnak és Rutai Ilonának Erika, Gyarmat Ernőnek és Berta Emiliának Gabriella, Molnár Jánosnak és Molnár Etelkának Tünde, Avar Arpdának és Pálfi Ibolyának Ibolya Beatrix, Fábiani Jánosnak és Lajkó Annának Annamária, Mária Jánosnak és Ungvári Ibolyának János, Bárkányi Józsefnek és Szilasi Ilonának Mónika, Csöke Józsefnek és Samu Irénnek József, Nemes Józsefnek és Lovaszi Juliannának Robert, Marosi Istvánnak és Lengyel Juliannának Erika, Kádár-Németh Zoltánnak és Nemes-Nagy Rozáliának Zoltán, dr. Halmos Kornélnak és Hargitai Mária-nak Kornél, Gurka Zoltánnak és dr. Varga Erzsébetnek Ilona Erzsébet, Gurka Zoltánnak és dr. Varga Erzsébetnek Agnes.

II. KERÜLET

Házasság: Hogyor Béla Pál és Kiss Mária Magdolna, Simtes Mihály és Dékány Erzsébet, Mária, Gulyás József és Mészáros Margit Erzsébet, Gulyás József és Nagyiván Erzsébet, Zab György és Varga Ilona Vas Mihály és Felbáb Mária Rozália, Jászai József és Rétfalvi Agnes, Tóth János és Szász Irén, Balassa István és Mender Juszina házasságot kötöttek.

Halálozás: Varga Józsefné Balogi Julianna, Kopasz Jánosné Zákány Julianna, Altorjai Emil-né Vasvári Mária, Vitanói Bé-láné Erdélyes Irma, Szendrői Mihály, Kekuszi Julianna meghalt.

Gyermekgondozási segély munkaviszony megszűnése után

G. Z.-né olvasónk határozott időre szóló munkaviszonya 1970. május 31-én megszűnt. Most szülési szabadságon van, mert időközben június 24-én szült. A szülést megelőző másfél éven belül tízenként hónapig munkaviszonyban volt, és napi hat órai munkaidőben dolgozott. A vállalat SZTK üzemi kifizetőhelyén folyósítja a szülési segélyeket. Ott érdeklődött, hogy a szülési segély befejezése után kaphat-e gyermekgondozási segélyt, de közölték, hogy mivel munkaviszonya a szülés napját megelőzően szűnt meg, arra nem jogosult. Az elutasítást vértelmesnek tartja, ezért azt kéri, hogy írjuk meg: jogosult-e gyermekgondozási segélyre, vagy nem.

A 3/1967. (I. 29.) Korm. számú rendelet szerint a dolgozó nőt a szülési szabadság lejártát követően gyermek-

gondozási segély illeti meg, amíg gyermeke betölti harmadik életévét, ha a szülést közvetlenül megelőző másfél éven belül összesen tízenkét hónapig (365 napig) munkaviszonyban állt, és leg-
alább napi hatórai munka-

időben dolgozott, továbbá a gyermekgondozás céljából fizetős nélküli szabadságot vesz igénybe. Ezt a rendelkezést egészítette ki az 5/1969. (I. 28.) Korm. sz. rendelet 1. paragrafus (1) bekezdése, amely szerint ha másfél éven belül az anyának megvan a szükséges ideje, gyermekgondozási segélyre akkor is jogosult, ha próbaidőre, vagy határozott időre létesített munkaviszonya a szülési szabadság ideje alatt megszűnik. Az utóbbi rendelkezés végrehajtására megjelent utasítás valóban azt mondja ki, hogy csak azokra az anyákra lehet alkalmazni, akik a szülés napján is munkaviszonyban vannak. Ezek szerint gyermekgondozási segélyre az jogosult aki — ha az egyéb feltételek is adot-

tak — a szülés napján is munkaviszonyban van.

Az utóbbi magyarázatot többször kifogásolták, olvasók esetében is ezt a gyakorlatot alkalmazta az SZTK üzemi kifizetőhelye. Nemrég az 5/1969. (I. 28.) Korm. számú rendelet 1. paragrafusa (1) bekezdésének helyes értelmezésére megjelent a Munkügyi Minisztérium 1877/1970. számú állásfoglalása, amely szerint lehetőség van arra, hogy azok az anyák is részesüljenek gyermekgondozási segélyben, akiknek munkaviszonya a szülési szabadság megkezdésekor (tehát a szülést megelőző 28 napon belül) lejárt, és emiatt a szülés napján már nem állnak munkaviszonyban.

Olvasónk az újabb minisztériumi állásfoglalás alapján a szülési segélyezést követően jogosult gyermekgondozási segélyre, amíg gyermeke betölti harmadik évét, mert határozott időre szóló munkaviszonya a szülés előtt, de a szülési szabadság megkezdése után szűnt meg. Azt tanácsoljuk: vállalatától kérje a gyermekgondozási segélyre való jogosultságának megállapítását, és folyósítását. Ha a vállalat kérelmét elutasítaná, forduljon panasszal a vállalati munkaügyi döntőbizottsághoz.

Dr. V. M.

A hallókészülékek története

A legnagyobb hallókészülék, amelyet valaha is gyártottak, az akusztikus trón volt, amelyet a Rein nevű londoni cég szállított 1819-ben a portugál VI. János királynak. A térdeplő udvaroncok belebeszéltek a trón orozslánokkal díszített üres karfiába és a rezonátorok a királyi fülekhez továbbították a hangot.

Eredetileg az emberek a fülüket a kezükkel ütögették, hogy növeljék a hangfelvevő területet. Valószínűleg az állati szarvak voltak az első fültrombiták. A Viktória korabeli kelyhek és vázák szereltek fel hallócsővekkkel.

Volt már hallócilinder, halló sétatub és a szakáll alatt hordható felvevő, amelyekről hallócsövek vezettek a fülhöz. Az asszonyok halló főkötőket, a fejdísznek, legyezőnek és retikulnek álcázott készülékeket kaptak.

A tudományos fejlődés akkor következett be, amikor Alexander Graham Bell, aki egy hallókészüléket akart

megszerkeszteni, felfedezte a telefont. Elvét azután alkalmazták az eredeti, elgondolásra; a mikrofon a hangot feszültséggé változtatta, amit felerősítettek és ismét hanggá változtattak. A telepek azonban nehezek voltak. 1923-ban a Marconi Company megjelent a piacon a rádiódos Otophone-val. Az 1930-as években a miniatűrű rádiódosok lehetővé tették a 4 libra súlyú elektronikus hallókészülékek gyártását.

A Edwin Stevens 1935-ben elkészítette a 2,5 libra súlyú, valójában hordható elektronikus hallókészüléket. Az 1950-es években a transzisztor megjelenése eddig elképzelhetetlen miniatűrűláshoz vezetett, és gombostűfej nagyságú mikro áramkörök állíthatók elő. A legújabb hallókészülékek jóformán láthatatlanok. A látható készülékek azonban van egy előnye: arra készíteti az embereket, hogy hangosabban és világosabban beszéljenek.

Graeme meggyilkolását. Ausztráliában ez volt az első „kidnapping”. A rendőrségnek kívül nagy katonai egységek kutatták végig az üres telkeket, parkokat, városokat. Mégsem tudták megakadályozni a galád gyilkosságot.

A sidneyi Scientific Investigation Bureau szakértői megvizsgálták a kis áldozat ruháit és a pokrócot, amelybe a holttestet burkolták. Napokon át, méterről méterre haladva átkutatták a helyet, ahol a hullát megtalálták. Az első mikronyomok elemzése ismeretlen növényből eredő részecskéket hozott napvilágra. Ugyanilyen mikroszkopikus maradványokat találtak a takarónak azon a részén, amely a holttest hátát fedte. Ekkor vonták be a kutatásba Neville Hewlett White professzort, a sidneyi egyetem tanárát, valamint több orvost, botanikust, textilszakértőt, porvizsgálatban gyakorlott kriminalistát. Nemsokára valamennyien tisztában voltak azzal, hogy a figyelmet a növényrészecskékre kell összpontosítani.

Milyen növényi parányai kerültek a gyermek ruhadarabjaira? — nos, erre a kérdésre rendkívül nehéz volt választ találni. A szakértők hosszas vizsgálatok után megállapították, hogy egy igen ritka ciprusfajtáról, a Savara-ciprusról van szó.

(Befejező rész következik.)

A szakáll mint szimbólum

Az angolai Bedfordban vád alá helyezték egy embert, mert erőszakkal levágta egy szikh (egy indiai szekta híve) szakállát. Az angol városka rendőrsége tanácsalan volt abban a tekintetben, hogy milyen vádat emeljen a „szakálltolvaj ellen”, s ügyvédek kérték meg annak eldöntésére, hogy milyen vádat lehet emelni.

A szikh elmondta a rendőrségen: meghívták egy házba, ahol öt férfi fogta és lenyírta a szakállát. Az egyik tisztviselő állítása szerint nyilvánvalóan nőügyről van szó, míg a bedfordi „szikh-szakértő” kijelentette: „a szikhek számára a szakáll levágása rosszabb, mint ha megölnék őket. A szakáll a vallási személyiség szimbóluma”.

NAPI KISLEXIKON

az újszegedi ligetről

Ami a belvárosnak a Széchenyi tér, az Újszegednek a liget. Látogatóinak száma az utóbbi időben kissé mecsapant a hídjavítás és a közlekedés kellemetlenségei miatt, de így is tartia első helyét a parkok között.

• Dicső múlt

Az első lát a múlt század közepén, pontosabban: 1858-ban ültették a ligetben. Fejlődése viszonylag gyors volt, hamarosan kavicsos utak, cukrászda, játszótér, nyári szinkör és „vigardá” állt rendelkezésére az úgancsak szapora néző- és sétáló seregnek. A vigardában híres bálakon mulatoztak a szegediek, s ünnepeken úgy előzönlöték a ligetet, mint most május elsején. Mai szórakozóhelyeink ősei tehát már száz éve is megvoltak.

• Űjkori történet

A ligetet hosszú ideig elhanyagolták, nem fejlesztették rangjához méltóan. A kerületi tanács 1966 óta részletes fejlesztési tervet dolgozott ki teljes rendezéséhez. Ennek egy-egy lépésőfoka volt a közel-múltban: hogy a templomot és környékét átrendezték, s hogy újjáépült az ideális környezetben levő szabadteri színpad is. Az akadémiai-egyetemi városrész teljes felépülése valószínűleg ismét új lendületet ad a liget fejlődésének: csak a jellegnek megfelelő építmények, pavilonok, szobrok maradhatnak meg.

• Park vagy liget?

Az újszegedi liget tájképi jellegű park, amelynek jellegzetességét jól ismert növénycsoportjai adják, 38 fajta díszfa van a harmincholdas területen. A jövőben a gondozott részek arányát akárhány növelni úgy, hogy ligetjellegé mégse változzon.

Aszódi János:

A kriminalisztika kalandos története

31.

Mrs. Thorne megrémült, a kagyló kiesett a kezéből. O'Shearne utána kapott és hallotta, amint az idegen tovább beszélt: „A fiú a kezében van. Huszonöt ezer fontot akarok ma délután ötig.” O'Shearne, aki mítsem tudott Thorne-ék nyერemenyeről, elképedve kérdezte: „De honnan vegyek annyit pénzt?” A hang tovább beszélt: „Ne tréfáljon! Van elég ideje öt óráig. Menjen a bankba és vegyen fel huszonöt ezret a százezerből. Ha nem kapom meg a pénzt, a fiúból csepőfedel lesz...” O'Shearne belekiáltott a kagylóba: „De hol találom meg magát?” A válasz nem késett: „Később felhívom”.

Igy indult el az ügy, amely hónapokig egész Ausztráliát lázban tartotta.

Július 8-án megtalálták a kis Graeme iskola-táskáját. Freeman, a nyomozást vezető detektív Dél-Ausztráliából külön erre a célra hozatott rendőrkutyákkal kétszáz nyomozót küldött ki, hogy átkutassák a környéket, ahol a táskára bukkantak. Helikopterek köröztek állandóan a vidék fölött; július 11-én megtalálták a gyermek sapkáját és esőkabátját. Tíz nappal Graeme Thorne eltűnése után a helyzet éppen olyan zavaros volt, mint az első napon. A Thorne-házaspár szinte el sem mozdult a telefon mellől, várta, mikor szólal meg a fenyegető hang, amely egyetlen reményük maradt. A hang azonban nem jelentkezett. A „kidnapping”-esetek szakértőinek véleménye szerint az ilyen-szerű aljas bűntettek szabályainak megfelelően a gyermeknek már régóta halottnak kellett lennie. A feltételezés sajnos beigazolódott. Augusztus 16-án, két, vele körülbelül egykorú gyermek találta meg a fiúcska tetemét egy üres telken. Bondyól mintegy tíz méterföldnyire. A gyermek iskolai egyenruháját viselte. Az orvosok megállapították, hogy halálának oka: fulladás.

A hír rendkívüli felháborodást váltott ki az ausztráliei közvéleményben. Heves támadások érték a rendőrséget, ezek vádolták tehetlenséggel, amiért nem tudta megakadályozni a kis